

Список використаних джерел:

1. Афанасьєв В.А. Акварель // Енциклопедія сучасної України / Національна академія наук України, Наукове товариство імені Шевченка, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. – Ред. І.М. Дзюба, А.І. Жуковський та ін. – К., 2001. – 825 с.
2. Громова В.В. Акварель // Українська літературна енциклопедія. – Т. 1. – К., 1988. – С. 33.
3. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / [Укладач : О.Я. Музика]. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. – 114 с.
4. Рисунок и живопись: Практ. пособие. – М.: Высш. шк., 1992. – 270 с.: ил.

Коваленко А.В.

студент,

*Національна академія образотворчого мистецтва
та архітектури*

ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ МИСТЕЦТВА ГРАФІТІ В УКРАЇНІ У 2000-2019 РР.

Особливість такого явища як графіті полягає в тому, що до недавнього часу цей напрямок у мистецтві поставав для суспільства як вандалізм. Це призвело до дискусу коло проблеми рейтерів і рейтерства на території України. Низький рівень зображення на початку розвитку цього напрямку в мистецтві підштовхував суспільство до негативного сприйняття культури графіті в цілому. Його сприймали в контексті молодіжного сленгу та мови «вулиці». З часом все більше художників звертались до цього методу вираження цієї думки.

Синхронізація й удосконалення методу створення арт-об'єктів на вулицях сучасних міст є однією з цікавих проблем сучасності та потребує детальної уваги дослідників та митців. Подібні дослідження дозволять зрозуміти мову сучасного покоління митців, віднайти місце графіті в сучасному житті та мистецтві.

Такі дослідники, як З.В. Кайс [3], К. Шумов [1], Є. Бажкова [1], розглядають графіті не тільки як мистецьке явище, а й як явище соціально-культурне. Кожен з них пропонує своє бачення цього виду

творчості, його походження та розвитку, але усі дослідження починаються саме з визнання наявності комунікативної функції графіті, його ролі в самому зображенні. Також, необхідно зауважити, що графіті і є комунікативним засобом вираження думки митця та висвітлення деяких соціальних проблем суспільства.

З одного боку, можливо стверджувати, що графіті, як і стріт-арт, є відображенням місця створення конкретного малюнку чи об'єкту, проте такі об'єкти несуть в собі також і думки чи проблеми, які хотів висловити митець. Можливо також прослідкувати й антогоністичність цього мистецтва капіталістичній системі містобудування, а отже й бунтарський підтекст зображень.

Мета дослідження – входження графіті в сучасний світ мистецтва та дизайну, виявлення актуальних його тенденцій в Україні, відстеження зв'язку графіті з побутом, культурою та сприйняттям суспільством цього мистецтва, його вплив на сучасну творчість.

Феномен графіті з'явився в Україні з початку 1990-х років та сприймався як деструктивне явище. Не зупиняючись на мотивах та психологічних аспектах продукування графіті, зауважимо, що впродовж історичного оформлення та розвитку цього явища як офіційна влада, так і публіка (мимовільні спостерігачі продуктів графіті) вкрай негативно оцінюють це явище [1]. Не дивлячись на великий успіх графіті за кордоном, в Україні цей напрямок в мистецтві почали сприймати відносно нещодавно. Никейми сучасних райтерів мало кому відомі. Та це цілком зрозуміло.

Графіті почало розвиватися в таких містах як Луцьк, Львів, Тернопіль. Це зумовлено тим, що через географічну близькість до Польщі можливо було запозичити західноєвропейські тенденції розвитку стилю. Потім графіті дісталось Києва та Одеси. Поступово графіті-спільнота поповнювалась новими митцями, які удосконалювали свої навички малювання аерозольними фарбами. В Україні мистецтво графіті розвивалося, як і на території США від рандомних написів на вагонах метрополітену до методу діалогу митця (райтера) з соціумом.

Однією з тенденцій формування та розвитку графіті можливо назвати складність напису та реалізації композиції графіті. Це зумовлено зміною покоління й більш складною реалізацією сучасних підлітків і цілого покоління. Графіті стало засобом комунікації митця з соціумом. Також, важливо зазначити, що сучасні митці переосмислили написи на стінах, залишивши площинне вирішення проблеми та додавши до цього більш

інформативну частину. Так, наприклад, у місті ми вже можемо зустріти не просто написи «хіп-хоп форева», а щось більш осмислене. Наприклад, однією із тенденцій стало писати знакові цитати чи деякі частини віршів. Такі графіті стають арт-об'єктами та цілими громадськими чи суспільними проектами.

Графіті пострадянських часів відрізняються короткою змістовністю, накалом відносин між людьми та вираження почуттів на публіку. Висловлення своїх емоцій, любовних відносин – це одна з характерних рис українського графіті.

Можливо виокремити декілька цікавих тематичних складових графіті: соціальна тематика, політична тематика, вислови щодо міжособистєних взаємин, культурна тематика. Часто написи графіті – це просто речення, які несуть у собі відображення того, що відбувається в реальному світі митця та його оточенні. Зазначимо, що написи англійською мовою – це також суто українська риса написання графіті.

Складність композиції та малювання різноманітних композиційно складних форм, що несуть у собі проблематику соціальної групи чи політичний підтекст – також характерні для України.

Теоретики сучасного дослідження урбаністичного мистецтва поділяють графіті на такі види: блокбастери, вайлдстайл, діпінті (нанесення напису виключно фарбою та пензлями, наприклад, графіті португальського художника О. Фарто, відомого під псевдонімом Vhils – портрет С. Нігояна, м. Київ, вул. Михайлівська, 22), спреї-арт (розпилення аерозольних фарб), трафаретні графіті (трафарет із малюнком або написом замальовується аерозольними фарбами), троу-ап (один із найшвидших, кількісних і нелегальних способів створення зображення, для якого характерні низька якість і використання дорогої, переважно хром-чорної фарби), ярибомбінг тощо [5]. Багато сучасних митців графіті переходять до більш комерційних засобів вираження своєї думки, наприклад, муралізму.

Сучасний майстер графіті та райтер Nays характеризує важливі зміни в графіті: «З розвитком інтернету та появою на ринку спеціалізованої фарби для графіті поріг входу в цю культуру став легшим і тим самим спровокував появу крутих художників. Тепер і люди більш позитивно сприймають графіті, проходять різні фестивалі, тусовки, з'являються мурали. І ще одна тенденція – багато людей із графіті переходять у галереї, комерційне графіті, в дизайн» [4]. Отже, можливо зазначити, що сучасний світ почав сприймати графіті не як вандалізм. Якщо графіті

використовується в сучасному дизайні, то воно має безпосередній вплив на шрифтові композиції та оформлення реклами. Звичайно, це відходить від першопочаткової концепції графіті світу, проте цілком гармонічно починає вписуватися в сучасне життя людини.

Муралізм і стріт-арт за визначенням сучасного українського журналіста та кінокритика Дмитра Десятерика [4] можна описати як постграфіті, він пропонує влучний термін «high graffiti» («високе графіті», за аналогією з високим Відродженням) для позначення тієї частини графіті, що виходять на якісно інший рівень смислового наповнення, що позначається змінами мистецьких стилів, а також змінами в світогляді. В. Кайс [3] вважає, що основні митці сучасного монументального живопису практично всі є вихідцями із субкультури графіті. Практика графіті дозволяє художникам розвинути мистецький талант, відточити художню майстерність і згодом мати можливість виконувати комерційні замовлення. Але лише деякі графітісти, які «подорослішали» залишаються в художніх професіях або дотичних до них, як наприклад, дизайн. Загалом вони знаходять себе у найрізноманітніших професіях. Тому графіті-бекграунд жодним чином не визначає подальшу професійну діяльність [3]. Розвиток цього графіті дав можливість митцям розширити сферу своєї роботи та переглянути свої погляди на сучасне мистецтво.

Отже, графіті пройшло складний шлях трансформування від простого тегінгу на вагонах метро і написів деяких речень на будь-якій площині до більш осмисленого способу та навіть комерційного вираження думки. Сучасне графіті синтезується з іншими сферами реалізації митців, наприклад, дизайном, рекламою та модою. Написи на стінах перестали сприйматись як вандалізм у прямому сенсі цього слова, а перейшли в інші сфері життя. З'явилися графіті-об'єкти на вулицях міста, що сформовані в композицію та несуть смислове навантаження. Тому таке явище як графіті вплинуло на розвиток сучасного мистецтва. Графіті показало новітню мову вираження для митців і новітню форму для створення проєктів.

Список використаних джерел:

1. Є. Бажкова, М. Лур'є, К. Шумов. Міські графіті.
URL: <http://www.ji.lviv.ua/n38texts/graffiti.htm>

2. Кайс З.В. Залучення соціальних інститутів до графіті-дискурсу як шлях подолання вандалізму: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра. с-г. наук : 26.03.2013. – Київ, 2013. – 39 с.

3. Як вироджується графіті (Трансформації культури аерозольного балону) // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – Київ, 2017. – Вип. 2. – С. 123–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/filipol_2017_2_18

4. Ніколенко О. Стіни та вагони: Гайд по знаковим графіті-артистам України. URL: <https://donttakefake.com/steny-i-vagony-gajd-po-znakovym-graffiti-artistam-ukrainy/>

5. Гавриш І.С. Муралі та графіті в сучасній Україні: особливості та відмінності. Культура України. Серія : Культурологія. – Київ, 2018. – Вип. 62. – С. 235-244. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kukl_2018_62_25

Кубах Л.В.

студент,

Київський університет імені Бориса Грінченка

АНТИЧНІ МІФИ ПРО СОН

Мотив сну присутній ще античних міфах, в яких Тартар, нарікається богом мороку. Що конкретно він втілює незрозуміло. Або ж це простір, що таїться в недрах землі, або якась велика бездна, що має день, який оточує в три ряди ніч. В Тартар зверху проникають в недра землі та моря.

«У таратарі живе й богиня ночі – Нікта,

Її оселя в мороці згубилась.

Можливо, з нею і сини-близняти:

Танатос, чорний і крилатий, Демон смерті,

Й Гіпноз, що сон всім людям навіває,

Та син його Морфей, бог сновидіння» [2, с. 30].

Біля трону Аїда, бога царства похмурого, завжди знаходився юний бог сну Гіпноз, якого завжди зображували з рогом сновидінь в руках. Він нечутно носить на своїх крилах над землею з маківками в руках і лле з рога снотворний напій. Згідно міфів, йому не можуть опиратися ні смертні, ні боги, ні навіть громовержець. Зевс:

Витають у похмурому царстві Аїда і боги сновидінь. Є серед них боги, які дають віщі і радісні сновидіння, але є боги і страшних,